

PAPER DETAILS

TITLE: Kahramanın  hali: Temsil ve  zdeslik baglamında Behzat .  zerine bir alımlama alısması

AUTHORS: Burak MEDİN

PAGES: 96-118

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/285583>

Kahramanın Ç hali: Temsil ve özdeşlik bağlamında *Behzat Ç.* üzerine bir alımlama çalışması

Burak Medin*

Özet

Bu çalışmada, gösterimde olduğu zamanlarda popüler bir medya metni olan *Behzat Ç.* Bir Ankara Polisiyesi adlı yerli dizide ve bu dizinin sinemadaki uzantıları olan *Behzat Ç. Seni Kalbime Gömdüm* (2011) ve *Behzat Ç. Ankara Yanıyor* (2013) adlı filmlerde başkahraman konumunda olan Komiser Behzat Ç. ile izleyici arasındaki özdeşlik ilişkisi sorgulanmaktadır. Polis kahramanın temsili, kahramanlık kodları ve izleyicinin kahramanla özdeşlik ilişkisi, Stuart Hall'un kodlama-kodaçılama modeli ekseninde çözümlenmektedir. Yarı yapılandırılmış sorular üzerinden on kişiyle derinlemesine görüşmeler yapılmış, böylece bu veriler çerçevesinde izleyicinin bu polisiye anlatıyı nasıl alımladığı ve kahramanla nasıl bir özdeşlik ilişkisi içinde olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan derinlemesine görüşmeler sonucunda, tam anlamıyla klasik anlatı yapısının özelliklerine göre inşa edilmemiş kahramanla izleyici arasında kesin bir özdeşliğin kurulamadığı görülmüştür. İzleyicinin, yaraları olan ve anlatının başından sonuna kadar yaraları dikilmeyen kahramanı genellikle tartışmalı ve eleştirel okuduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Temsil, özdeşlik, kahraman, alımlama analizi, kodlama, kodaçılama

Ç case of the hero: A reception study on *Behzat Ç.* in context of representation and identification

Abstract

In this study, the identification relationship between the audience and Behzat Ç, a police commissar, who is in the position of the hero in the local TV series named *Behzat Ç: Bir Ankara Polisiyesi* which was a popular media text when it was broadcasted and the feature film extensions of this TV series named *Behzat Ç: Seni Kalbime Gömdüm* (2011) and *Behzat Ç: Ankara Yanıyor*. The representation of the police hero, codes of heroism and the identification relationship with the hero has been analyzed based on Stuart Hall's encoding-decoding model. Deep interviews have been made with 10 persons over the semi-structured interview questions, and it is aimed to show how the audience receives the detective narrative and what kind of an identification relationship with the hero they are. After the deep interviews, it has been seen that there is no certain identification between the audience and the hero, who was not constructed based on the classical narrative structure. The audience seems to read the messages from the negotiated and opposite positions if the hero has scars and if they are not sutured from the beginning to the end of the narrative.

Keywords: Representation, identification, hero, reception analysis, encoding, decoding

Giriş

Polisiye anlatılar, geçmişten günümüze popülerliğini sürdüren medya metinleri olarak karşımıza çıkar. Bu anlatıların sayıları her yıla oranla hızla artış göstermekte, bu polisiye metinler hem beyaz camda hem de beyaz perdede büyük bir ilgiyle takip edilmektedir. Genel itibarıyla geleneksel/klasik anlatı içinde yer alan ve kodlarını bu anlatıya göre inşa eden polisiye tür, karşımıza hep bilindik eyleyenleri¹, olay ve olay

* Arş. Gör., Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, e-posta: burakmedin@hotmail.com

¹ Eyleyenler hakkında daha geniş ve aydınlatıcı bilgi için Paris Göstergebilim Okulu kurucularından A. J. Greimas'ın Eyleyenler Şeması'nı incelemek önem taşımaktadır. Ayşe Eziler Kıran ve Zeynel Kıran'ın

örgülerini çıkarmaktadır. Bu tür metinlerde kahraman hep idealize edilmekte, kahramanın kodları genellikle iyilik, ahlak ve erdem bağlamında inşa edilmektedir. Kahraman konumundaki polis ve meslektaşları her zaman makbul eylemler sergilemekte, birbirleriyle, amirleriyle ya da halkla olan ilişkileri her zaman örnek oluşturacak nitelikte olmaktadır. Güvenlik güçlerini temsil eden bu karakterler zaman zaman küfür etmekte ya da argo konuşmaktadır; fakat bu durum geçicidir ve yaşam tarzı haline gelmemektedir. Bu nedenlerden ötürü izleyici, kahramanla ya da diğer karakterlerle rahatlıkla özdeşlik kurabilmekte ve katharsis sağlanmaktadır. Fakat bu bilindik kodların dışında inşa edilen kahramanlarla/karakterlerle izleyicilerin özdeşlik kurma ilişkisi nasıl gerçekleşmektedir? İzleyici, bu kahramanların merkezde olduğu medya metinlerini nasıl anlamlandırmakta ve bu bağlamda bu kültürel metinleri nasıl okumaktadır? İşte bu çalışma, şu an ekranlarda olmayan Behzat Ç. adlı popüler bir medya metnini bu sorunsal bağlamında anlam kurma sürecinden anlamlandırma sürecine ele almakta ve kahramanlık-özdeşlik çerçevesinde okumaya çalışmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, popüler bir medya metni olan Behzat Ç. adlı yerli dizinin ve bu dizinin sinemadaki uzantıları olan *Behzat Ç. Seni Kalbime Gömdüm* (2011) ve *Behzat Ç. Ankara Yanıyor* (2013) filmlerinin başkarakteri olan Komiser Behzat Ç.'nin, Stuart Hall'un kodlama-kodaçıklama modeli kullanılarak kahramanlık kodlarını, temsillerini çözümlemek, yani metin analizi yapmak, karaktere yönelik yarı yapılandırılmış sorular bağlamında bu kodların izleyiciler tarafından nasıl okunduğunu tespit etmek, yani izleyici analizi/okuması yapmaktır. Geleneksel ve eleştirel kahramanlık kodları ile inşa edilen Behzat Ç. adlı kahramanla izleyiciler ne derece özdeşlik kurmaktadır, hangi kahramanlık kodlarını benimsemekte, hangi kodları tartışmalı ya da eleştirel bir şekilde okumaktadır. Bu sorular bu çalışmanın amacı ekseninde cevaplandırılmaya çalışılmıştır. En son aşamada ise bu verilerden hareketle kodlama-kodaçıklama sürecine ilişkin genel bir değerlendirme, yorumlama yapmak amaçlanmaktadır.

Bu çalışma, Kültürel Çalışmalar bağlamında metin analizi yapılan niteliksel bir çalışmadır. Metin analizi gerçekleştirildikten sonra yarı yapılandırılmış sorularla izleyicilerle derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak izleyici okuması gerçekleştirilmiştir. Metin analizi ve izleyici okuması Stuart Hall'ün kodlama ve kodaçıklama modeline dayanılarak yapılmıştır. Behzat Ç. adlı medya metni, özdeşlik ve kahramanlık temsili arasındaki bağlantının ortaya konulması için kodlama ve ardından kodaçıklama sürecine tabi tutulmaktadır.

Kültürel metinler üzerine bir araştırma yapmak yeterli zaman, maddi olanak ve kaynak gerektirmektedir. Bu nedenle yayında olduğu zamanlarda popüler olan ve etkileri günümüze halen sirayet eden popüler bir medya metni seçilmiştir. Bu medya metni *Behzat Ç.* adlı yerli dizi ve bu dizinin sinemadaki uzantılarıdır. Araştırma, *Behzat Ç.* adlı yerli dizinin başrol oyuncusu olan Behzat Ç. adlı kahramanın kahramanlık kodlarını çözümlemek, izleyici tarafından bu kodların nasıl okunduğunu incelemek ve izleyicilerin kahramanla kurduğu özdeşlik ilişkisi ile sınırlanmıştır. Diğer tüm söylemler ve temsiller araştırma dışı tutulmuştur. Metin ağırlıklı olan bu çalışma, metnin nasıl anlamlandırıldığı ile ilgilidir ve bu nedenle kodlama-kodaçıklama dışındaki tüm bakış

“Yazınsal Okuma Süreçleri” adlı çalışması, Greimas’ın Eyleyenler Şeması hakkında geniş kapsamlı bilgiler içermesinin yanı sıra anlatı ve anlatı kahramanı gibi konularda da önemli bilgiler sunmaktadır. Bu çalışma için bkz. Kıran, Z., Kıran, A. (2007). *Yazınsal Okuma Süreçleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

açıları araştırma dışı tutulmuştur. Çalışmanın iki temel varsayımı vardır. Bunlardan ilki kodlamaya yönelik, ikincisi ise kodaçımamaya yönelik varsayımdır.

Kodlamaya Yönelik Varsayım:

Behzat Ç. adlı kahraman, geleneksel ve eleştirel kodlarla temsil edilmektedir.

Kodaçımamaya Yönelik Varsayım:

Derinlemesine görüşme yapılan izleyiciler, Behzat Ç.'nin kahramanlık kodlarını tartışmalı ve eleştirel biçimde okumakta, kahramanla kesin bir özdeşlik kuramamaktadır.

Çalışma üç temel bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde kültürel çalışmalar ve alımlama analizine dair teorik bilgilere yer verilmektedir. İkinci bölümde kahramanın temsili ve kodları çözümlenirken, üçüncü bölümde izleyici araştırması yapılarak kodlama ve kodaçımama süreci ele alınmaktadır.

İngiliz Kültürel Çalışmaları ve temel kuramsal yaklaşımları

İngiltere’de edebiyat ve kültür ekseninden hareketle (Erdoğan ve Alemdar, 2005: 349), önceki geleneklerden daha farklı bir gelenek olan İngiliz Kültürel Çalışmalar geleneği başladı. Bu gelenek, Hoggart ve Williams ile başlayıp gelişme gösterdi. Hoggart’ın işçi sınıfını merkeze alarak bu kültürü incelemesi sonucu radikal bir değişim içine girdi. İngiltere ve ABD’de gündelik yaşamla ilgili birçok konunun tek bir büyük disiplin yerine birden fazla disiplinin devreye girmesiyle ve eleştirel yaklaşımların da incelenmesiyle (Türkoğlu, 2004: 178) kültürel çalışmalar başladı. İngiliz Kültürel Çalışmaları’nda edebiyat incelemeleri önem taşımaktadır. Daha önce göz ardı edilen medya kültürü ve bu kültürün ürünleri, kültürel çalışmalarda üzerinde önemle durulmaya başlandı.

Wallerstein tarafından kültürel çalışmalar (2000: 206), “dünya sistemindeki hâkim tabakaların, kendi gerçeklerini genelleştirip evrensel insan gerçeklikleri haline getiren ve böylece insanlığın önemli kesimlerini, yalnızca tözel önermelerinde değil araştırmalarının epistemolojisinde bile unutan görüşlerine karşı bir saldırı” olarak tanımlanır. Kültürel Çalışmalar’ın kökenine indiğimizde (Hartley, 2003; Barker, 2012; Dağtaş, 2003, 18-22) bu çalışmaların 1930’lardaki Frankfurt Okulu’na kadar uzandığını görürüz. Kültürü merkeze alan bu çalışmaların, 1980’li ve 1990’lı yıllarda artışının başında toplumsal değişimdeki değer temelli hareketlerin yer alması gelir. Reel sosyalizm çöktüğünde izm’ler arasındaki mücadele de gerilemiştir. Böylece etnik köken, cinsiyet, din, ırk gibi kültürü merkeze alan taleplerin ve çatışmaların ortaya çıkma fırsatı doğmuştur. Kültürel çalışmalar, eleştirel toplum analizinden hareket eder ve yapısalcılık ve postyapısalcılık içinde dönüşür. Bu gelenek toplumu sınıf olgusunu da aşan paradigmlar üzerinden ele almaya çalışmaktadır. Kültürü toplumsal ve üretim ve yeniden üretim kuramına oturtan İngiliz Kültürel Çalışmalar ve Hall, hâkimiyet ve direnç yapıları üstünde durur. Özneyi merkeze alan postmodern/postyapısalcı çalışmalar ise izleyiciyi ve izleyicinin medya metinlerini alımlaması üzerine odaklanır ve anlamın izleyici tarafından yaratılması üzerinde durur. Birmingham Çağdaş Kültürel Çalışmaları, dönemlerinin sorunlarını merkeze alır ve bu merkezde de kültür politikaları vardır. Kültürel çalışmaların temeli olarak görülen iki kitaptan ilki olan Richard Hoggart’ın *The Uses of Literacy (Edebiyatı Kullanmak-1998)* adlı kitabı (Smith, 2001: 210) işçi sınıfı kültürü içerisindeki değişimleri ve dönüşümleri, egemen kültüre karşı nasıl karşıt bir kültür geliştirdiklerini, medyadan nasıl etkilendiklerini ve medya

metinlerine karşı nasıl bir değişimle karşılık verdiklerini inceleyen bir kitaptır. Bu kitap işçi sınıfının gündelik kültürünü akademik gündeme taşımıştır ve kapalı okuma gibi yazın eleştirisi yöntemlerini popüler kültür materyallerine uygulamıştır. Hoggart, bireylerin kültürel kaynaklarla nasıl bir ilişki içinde olduğunu ve bu bağlamda nasıl bir kimlik oluşturdıklarını ele almıştır. İkinci kitap ise Raymond Williams'ın *Culture and Society (Kültür ve Toplum-1983)* adlı kitabıdır. Williams bu kitapta kültüre yönelik değişimleri göstererek kültürün değişen insanlık koşullarının bir yansıması olduğunu ortaya koyar. Kültürel Çalışmalarda ideoloji merkezi bir konumda yer almaktadır ve Hall'un formülasyonu kültürel çalışmalar için kabul görmüş bir tanım olarak karşımıza çıkmaktadır. Hall, Gramsci'nin hegemonya kavramına dayanır ve ideolojik mücadele süreçlerini eklemlenme ekseninde ele alır. Eklemlenmeyle, kullanım sırasındaki üretim kastedilir. Kültürel metinler, eklemlenmeyle bir anlam bulur. İngiliz Kültürel Çalışmaları, Gramsci'nin hegemonya ve karşı hegemonya modelinden de hareketle, toplumdaki başat kültürel formları inceler. Bir yandan da bunlara karşı direnme biçimleri arar. Raymond Williams'a göre kültür, sanatın ve öğretimin dışında aynı zamanda gündelik davranışlarda belirli anlam ve değerler ifade eden bir yaşam tarzına da işaret eder.

İngiltere, Fransa, Kanada, Avustralya, Güney Afrika ve Amerika başta olmak üzere birçok farklı ülkede yaygınlaşan Kültürel İncelemeler'e önderlik edenler (Erdoğan vd., 2005: 350-352) Birmingham Center'da okumuş olan kişiler ve onların çalışmalarıdır. Bu kişiler arasında McRobbie, David Morley, Dick Hebdige ve Lawrence Grossberg vardır. 1960'lardan itibaren İngiltere'de değişime uğrayan Kültürel İncelemeler, diğer ülkelere yayılmaya başlar. 1970'lerde Kültürel Çalışmalar'ın ilgisi Hall'un önderliğinde medya metinlerine kayar. İdeoloji, toplumdaki egemen grupların fikirlerine nasıl işler. Bunun cevabı metinler üzerinden aranmaya başlar. 1970 sonlarına gelindiğinde Althusser, Lacan, Foucault ve Saussure gibi düşünürlerin fikirleri ele alınır. Bu dönemdeki ilginin merkezinde metin olarak incelenen işaret sistemlerinin okuyucularını nasıl yapılandığı ve pozisyonlandığı vardır.

Çağdaş Kültür Araştırmaları Merkezi, İngiltere'deki Birmingham Üniversitesi'nde 1964'te kuruldu. Hoggart ve Hall tarafından kurulan bu merkezde (Türkoğlu, 2004: 180-183, Hartley, 2003: 3-4) özellikle İngiliz işçi sınıfının boş zaman alışkanlıkları, alt kültürlerin kendilerini ifade etme şekilleri, ucuz aşk romanları, ev kadınlarına yönelik radyo yayınları, hastalık ve yaşlılık sonucu toplumdan uzak kalma gibi konular incelenmiştir. Ayrıca kadın kültürü, genç kültürü, gay ve lezbiyen kültürü, postkolonyal kültür, üçüncü dünya kültürü ve günlük yaşamın kültürü kolayca keşfedilmiş ve tanımlanmıştır. Bu konular pozitivist sosyolojinin ilgilenmediği konulardır. Böylece yeni eleştirel inceleme yöntemleri de gelişmeye başladı. Bu çalışmalarda metin sadece yazılı bir metni ifade etmiyordu. Metin denildiğinde aynı zamanda televizyondaki ve sinemadaki imgeler, bedenin bizzat kendisi de anlaşılıyordu. Bu metinlerin içeriği ve bu metinleri kullanan insanların bu içerikleri nasıl alımladıkları da üzerinde durulan önemli konuların başında geliyordu. Kültürel çalışmalarda toplumsal ilişkiler, toplumsal ayrımlar ve anlamlar arası ilişkiler üzerinde durulur. Kültürel Çalışmalar'da kültür kavramı; cinsiyet, sınıf, ırk ve diğer eşitsizliklerin politik ve ekonomik eşitsizliklerle olan ilişkisinden kopararak normalleştirildiği ve takdim edildiği bir alan olarak tanımlanır. Kültür kavramı aynı zamanda bağımlı alt grupların var olduğu ve aynı zamanda bu bağımlılıklarına karşın taktik ve stratejilerle direniş içinde oldukları alanı da ifade eder. Kültürel çalışmalar

popüler ya da elit kültür ayrımı yapmaz, kültürel hiyerarşileri merkezine almadan çeşitli kültürel ürünleri de çalışma alanına dâhil eder. Kültürel Çalışmalar; tarih, toplumbilim, dilbilim, edebiyat, göstergebilim, psikanaliz ve antropoloji gibi farklı söylemlerden beslenir. Böylece bakış açılarını çoğullaştırır.

Kültürel Çalışmalar geleneğine bakıldığında özellikle (Yaylagül, 2008: 114-115) medya tarafından inşa edilen ve izleyiciye sunulan içeriğin metin analizinin yapıldığı görülür. Bu metinlerin özelliklerine bakıldığında ise kapitalist sınıfın hegemonyasını ve kapitalist ideolojiyi yeniden üreten bir içeriğe sahip olduklarını görürüz. İşçi sınıfının gündelik yaşamı ve bu bağlamda inşa edilen düşünce yapısı, toplumsal eşitsizlikleri ve iktidar ilişkilerini anlamak adına incelenen bir başka alandır. Kültürel Çalışmalar'ın incelediği metinler, egemen sınıfın görüşlerini ve düşüncelerini üreten ve topluma sunan birer ideolojik aygıt olarak görülür. Bu medya incelemeleri yapılırken de Althusser'in "*Devletin İdeolojik Aygıtları*"ndan ve Gramsci'nin "*Hegemonya ve Tahakküm*" kavramlarından yararlanılır.

Kültürel gelenek ve alımlama analizi

Alımlama çalışması (Turner, 2003: 138-143; Büker ve Özsoy, 2009: 61-63) farklı gruplarda yer alan bireylerin mesajları nasıl anlamlandırdıklarına, metinleri nasıl okuduklarına odaklanır. Bu çalışmalarda izleyici etkindir düşüncesi hâkimdir. İzleyici medya metinleri ya da herhangi bir metin karşısında bir kurban değil, etkin ve özerk bir özne olarak konumlandırılır. Görüşülen kişinin metinle girdiği etkileşim, anlamı belirler. Kişi, etkileşim içinde bulunduğu metni kendi kültürel, ideolojik ve simgesel sermayesine göre anlamlandırır, okur ve ona göre yorumlar. Böylece her farklı kişi metni farklı okuyabilir. Bu durum kaçınılmazdır. Görüşülen kişinin metin üzerinden üretilen soruları yanıtlama süreci karmaşık bir süreçtir. Burada bir düzenleme, seçme edimi ve yorumlama etkinliği söz konusudur. Okur, metnin öne çıkardıkları ve arka planda bıraktıkları ekseninde farklı anlam düzeylerinde dolanabilir. Anlamın okurun metinle bulunduğu anda üretildiği yönündeki bakış, alımlama çalışmalarını gerekli kılar. Alımlama çalışmalarına olan bu yönelim sonunda metin ve bağlam ilişkisi yerini metin ve okuyucu/izleyici ilişkisine bırakır. Metin, okuru ya da izleyicisi tarafından anlamlandırılır. Hiçbir metin tek başına bir anlam üretemez. Okurun çoğulluğu çoklu okumalara açık ve saydam olmayan anlamların oluşmasına olanak tanır.

Pasquier (aktaran Aydın, 2007: 120), alımlama çalışmalarının farklı araştırma geleneklerinin iç içe geçtiği ve kaynaştığı bir alan olduğunu ifade etmektedir. Bu alanda, içerik ve izleyiciler üzerine çalışmaların ikiye bölünmesi söz konusudur. Alımlama çalışmaları açısından özellikle üç geleneğin bir araya geldiği söylenebilir. Birincisi edebiyat çalışmalarıdır. Metin ve okuma kavramlarının çıkış noktası da burada yatmaktadır. Edebi eserin anlamı okuyucuların deneyimleriyle şekillenir ve dolayısıyla kişiden kişiye değişebilir. Kültürel Çalışmalar Geleneğinin alımlama çalışmalarına katkısı ise, bir metnin kodlanmış olduğunu ve değişik kodaçımının mevcut olduğunu önermesi noktasında ortaya çıkar.

Alımlama çalışmaları bağımsız bir araştırma geleneği değildir, İngiliz Kültürel Çalışmalar geleneğinin önemli bir parçasıdır. Alımlama çalışmasına göre (Holub, 1990; Yaylagül, 2008: 118, 199-120) medyayı kullanmak, izleyiciler ve okurlar açısından medyanın sunmuş olduğu kültürel içerikleri anlamlandırma sürecidir. Bu yaklaşım, uyarıcı-tepki ve etkili metin geleneğini reddeder. Medya tarafından üretilen bu kültürel

ürünler ve mesajlar, bu ürünleri inşa edenlerin niyetlerinin ötesinde izleyiciler tarafından farklı şekillerde kod açımı yapılır veya okunur. Bu yaklaşıma göre medya metinleri çok anlamlı bir yapıya sahiptir, aynı zamanda farklı yorumlamalara da açıktır. Bu yaklaşımda medya metinlerini okuyanlar üzerinde durulur. İzleyiciler ya da okuyucular bu medya metinlerini farklı bağlamlarda anlamlandırma yetisine sahiptir; çünkü medya metinlerinin önermiş olduğu anlamlar öngörülebilir değildir. Bu yaklaşıma göre pasif konumda olmayan izleyiciler, eşit de değildir. Kimileri daha aktif bir okuma içindeyken kimisi de bu metinler karşısında daha pasif kalabilmektedir. Bu yaklaşım ana akım izleyici araştırmalarının karşısında eleştirel geleneğin içinde var olmaktadır. Bu yaklaşımda kullanılan teknik nitel, derinlemesine ve etnografiktir.

Kodlama ve kodaçıklama modeli (encoding/decoding)

Stuart Hall, yeniden üretim kavramını (Hall, 1980: 117-128; Turner, 2003: 72-77; Dağtaş, 2003: 25-28; Özsoy, 2011) medya iletilerinin üretimi ve tüketimi bağlamında ele alır. Bu eksende “üretim pratiklerine ilişkin kullanılan bilgiler, tarihsel olarak tanımlanan teknik beceriler, profesyonel ideolojiler, kurumsal bilgi, tanım ve varsayımlar” iletinin kendisini şekillendirir. Olayların kendisi tek başına anlam üretmez ve iletmez. Olayların anlaşılabilmesi için sembolik bir dile dönüştürülmesi gerekir. Bu yaklaşım çerçevesinde yapılan bu edim, kodlama adını alır. Kodlama “olaylara anlamlar yükleyen kodları seçmek, olayları kendilerine anlam yükleyen kodları seçmek, olayları kendilerine anlam yükleyen göndergesel bir bağlama yerleştirmek” demektir. Hall ve kültür üzerine çalışan teorisyenler hegemonyanın kültür alandaki yeniden üretimine odaklanır. Hall’a göre bu kültürel anlamlandırmanın toplumlarda aralıksız bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan unsur, “temelde göstergelerin ve çeşitli kodlar ve alt kodlar halinde düzenlenişlerinin doğası ve kodların metinlerarasılığıdır”. Hall, egemen bir dille kodlanan metinlerin bile karşı çıkılarak veya tartışarak okunabileceğini ileri sürer. Metni kodlayanların niyet ettiği gibi sadece egemen değil de hem tartışmalı hem de eleştirel okunabileceğini iddia eden bu görüşe göre daha evvel ifade edildiği gibi izleyici aktiftir. Hall’un bu görüşüne göre üç tür okuma vardır: Egemen/hâkim, tartışmalı/müzakereci ve eleştirel/karşıt. Egemen okumada medya metinleri hâkim ideolojiyi yeniden üretmektedir ve izleyici/okuyucu/alıcı, niyet edilen görüş bağlamında düşüncesini ve anlam dünyasını şekillendirmektedir. Tartışmalı okumada alıcı, metnin bazı görüşlerini kendine yakın bulurken bazı yanlarına ise karşı çıkar. Bazı alıcılar ise metnin düz ve yan anlamlarını fark eder. İletiyeye tümüyle karşı çıkar. Hall’un tartışmalı ve karşıt okuma biçimleri izleyiciyi aktif bir özne olarak konumlandırmaktadır. Buradaki aktif özne ile postyapısalcıların aktif öznesi çakışmaktadır. Ancak Hall “özneyi yapan tarihsel, toplumsal koşulları dışlamaz ve bu koşulları genel olarak kültürle özleştirir”. Bu yönüyle de Hall, yapısalcılığa yaklaşıp.

Kültürel Çalışmalar, Kula’nın ifade ettiği gibi (2007: 255) medya tarafından üretilen ürünleri birer kültürel metin olarak görmektedir. Bu kültürel metinlerin de nasıl anlamlandırıldığını sorgulamaktadır. Bu çalışmalarda anlamlandırma sürecinin ne kadar karmaşık ve çelişkili olduğu ve belirli durumlara göre farklılık gösterebileceği üzerinde durulmaktadır. Bu kültürel metinlerin farklı izleyiciler tarafından egemen, tartışmalı ve eleştirel okunabileceği ileri sürülürken izleyicinin özne konumuna dikkat çekilmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada da birey; özne konumunda ve belirli koşullar dikkate

alınarak değerlendirilmekte, bir kültürel metnin her zaman için farklı okumalara olanak sağlayan potansiyeli dikkate alınmaktadır.

Yerli bir polisiye örneği: Bir Ankara polisiyesi *Behzat Ç.*

Anlatının özellikleri

Behzat Ç. adlı polisiye yerli dizi, polisiye türün geleneksel kalıplarına büyük ölçüde uymaktadır. Uymadığı, aykırı durduğu yerlerde vardır. İlk olarak *Behzat Ç.* suçla savaşı ve bu savaşı sürdürürken kanun adına silahlarını kullanan kahraman ya da kahramanların öykülerini anlatır. Bu dizi cinayet büroda çalışan Behzat Ç.'nin ve cinayet büro çalışanlarının hikâyesidir. Genellikle sabit bir oyuncu kadrosu olan dizide öykünün yanından karakterler arası ilişkiler de vurgulanır. Örneğin Behzat'ın meslektaşları ile veya diğer karakterlerle, ayrıca karakterlerin kendi aralarında olan ilişkileri. Her bölümde bir olay çözülür; fakat sabit karakterler arasındaki ilişkiler ve çatışmalar bütün dizi boyunca devam eder.

Polisiye dizilerin olay örgüsü incelendiğinde genellikle bu olay örgüsünün beş aşamadan oluştuğu görülür. *Behzat Ç.*'de bu beş aşamaya büyük ölçüde riayet eder. İlk olarak dizi bir suçun işlenmesi ile başlar. Daha sonra hikâye güvenlik güçlerinin ve ana karakterlerin olay yerine gelmesi, ana karakterlerin olağan şüphelileri sorgulaması ve ipuçlarını sürmesi, güvenlik güçlerinin failleri takibi ve tutuklaması, son olarak da ana karakterlerin, -kimi zaman faillerin itirafı ile- suçu çözmesi ile son bulur. Dizide metindeki mekânlar genellikle; polis karakolu, ev gibi iç mekânlar ve otomobiller, caddeler, parklar, Ankara'nın panoramik görüntüleri ve dış mekânlardır. Bu polisiye metin, ilk olarak suçlu ve suçun çözümü konusunda meraklandırır alıcıyı. Dizide sıklıkla şiddet içeren görüntü ve diyaloglar vardır. Hukuk, adalet, düzen gibi kavramlar sıklıkla işlenir. Ana karakterler ve diğer karakterler arası fikir ayrılıkları vardır. Bölüm içinde başlayan ve sonlanan bir konu ve cinayet olayı aydınlatılırken sıklıkla geriye dönüşler vardır. Ana karakterler sabitken, diğer karakterler sürekli devinim halindedir.

Polisiye türün genel kalıplaşmış yapısına/özelliklerine riayet etmekle beraber, *Behzat Ç.* bazı yönleri ile bu kalıplardan ayrılmaktadır. *Behzat Ç.*'de cinayet büro çalışanları idealize ve estetize edilmemiş, aksine doğal hallerine bırakılmıştır. Konuşmaları, giyim-kuşamları, eylem ve davranışları, karakterlerin birbirleri ile olan ilişkileri vs. aşkın bir düzeyde gösterilmemiş, yüceltilmemiş, kendiliğinden bir eylem havası ile verilmeye çalışılmıştır. Dizide sıklıkla alkol tüketilmekte, sıklıkla şiddete başvurulmakta ve yine sıklıkla küfür edilmektedir. Bu durum polisiye türün klasikleşmiş yapısını kırmaktadır. *Behzat Ç.* adlı polisiye dizi bir kitle iletişim medyası olan televizyonda yayınlanmasına rağmen, eleştirel söylemlere sahiptir. Bu dizi ana akım söylemlerle birlikte, eleştirel/muhalef bir düşünceyi de dolaşıma sokmaktadır.

Kahramanın temsili ve kahramanlık kodları²

Dizi-metinde yer alan bütün karakterlerin temsillerinin çözümlenmesinden ziyade, bu inceleme kahramanlık ve özdeşlik üzerine inşa edildiği için kahramana yani Behzat

² Behzat Ç.'nin kahramanlık kodları, hem dizi/film-metninden hem de Emrah Serbes'in *Her Temas İz Bırakır Bir Ankara Polisiyesi* (2006) ve *Son Hafriyat Bir Ankara Polisiyesi* (2008) adlı eserlerinden yola çıkılarak ortaya konulmuştur.

Ç.'ye odaklanılmıştır. Behzat Ç.'nin kahramanlık kodlarının çözümlenmesinde *karakterin erkeklik rolü, kadın-erkek ilişkileri, toplumsal rolleri, dili/konuşması, giyim-kuşamı, özel ve mesleki hayatındaki eylem ve davranışları ve toplumsal ilişkileri* temel alınmıştır.

Behzat Ç. adlı metin; kalıp yargıların/geleneksel kodların yanı sıra, eleştirel kodlara da dayanır. İncelenen dizi-metin polisiye bir türdür. Bu nedenle bu tür dizilerde genellikle erkek temsilleri çokça yer alır, az sayıda ise kadın temsilleri vardır. Behzat Ç., cinayet büro amirliğinde çalışmaktadır. Akademiden aynı yıl mezun olduğu sınıf arkadaşı, mesleğinde yükselirken o aldığı cezalardan, mesleğindeki ve dışarıdaki kural tanımaz tavrından hep aynı yerde saymıştır. Üstleri ile iyi geçinmediği ve sırf vicdanını dinleyerek hareket ettiği için terfi edememiştir. Behzat Ç. sert bir erkek profili çizmektedir. Sert bir yüz ifadesi vardır. Mesleği gereği belinde silah, elinde ise telsiz vardır. Bu iki nesne Behzat Ç'yi tamamlayan en önemli öğelerdir. Elinden oltu taşlı tesbihini hiç düşürmez. Tavır ve hareketleri hızlıdır, tez canlıdır. Yürürken önüne bakar ve hafif kambur durur. Sıklıkla alkol almayı sever. Pavyona ve meyhaneye gider. Sert ve kaba bir duruşa sahiptir. Renkli bir kişiliği yoktur. İnsanları güldürmek gibi bir kaygısı olmayan, espri anlayışı çok fazla gelişmemiş bir karakterdir. Dili de bu ölçüde tasarlanmıştır. Kaba, saba ve şiveli konuşur. Özel ve mesleki hayatındaki yaşanmışlıklar Behzat'ın psikolojisini etkilemiştir. Psikolojik olarak çok sağlıklı bir karakter olduğu söylenemez. Kısa bir süre akıl hastanesinde tedavi görmüştür. Karakterin fizyolojik olarak herhangi bir kusuru yoktur. Sadece vücudunda çeşitli yara ve kurşun izleri vardır. Behzat sosyo-ekonomik açıdan orta sınıfa ait bir kahramandır. Memur maaşı almakta ve hayatını bu ölçüde sürdürmektedir. Cinayet dünyası dışında girdiği tek dünya meyhane ve pavyon dünyasıdır. Kültürel ürünleri tüketmez. Yakın çevresiyle cinayet ya da özel hayat dışında kültürel bir paylaşım gerçekleştirmez.

Behzat Ç. çok fazla konuşmayan, içe kapanık, problemleri genellikle kanunlarla değil, kendi vicdanıyla çözüme kavuşturan bir karakterdir. Behzat Ç. hayatını ve mesleğini vicdanının sesini dinleyerek devam ettirmektedir. Behzat vicdanını dinlerken aslında bir nevi yargıçlık yapmaktadır. Çünkü suçlu gördüklerinin hak ettikleri cezayı almayacağını düşündüğü için onlara şiddet uygulamaktadır. Haklı gördüklerini ise inisiyatif kullanarak bırakmaktadır. Bu iki olay da Behzat'ın sisteme olan güvensizliğinden kaynaklanmaktadır. Behzat'ın vicdanına ek olarak şunlar söylenebilir. İnandığı doğrulardan sapmayan, bu doğrultuda emir kulu olmayan, her zaman vicdanının sesini dinleyen ve bu nedenle birçok olayda inisiyatif kullanan bir karakterdir. Cinayet olaylarını çözmede kendi yöntem ve teknikleri olan dolayısıyla bu bağlamda kanunları pek umursamayan, sağduyusuyla hareket eden, kanun durmasını söylese de suçlu gördüklerinin peşini asla bırakmadan adaletle teslim etme arzusu olan, adaletin sadece fakir insanlar için olduğunu dile getirip suçlu olan zengin insanların da ceza almasına uğraşan bir başkomiserdir.

Behzat Ç. aşırı derecede mesleki deformasyonları olan bir kahramandır. Behzat Ç. öfkesine hâkim olamayarak sıklıkla insanları dövmekte, aşağılamakta ve onlara küfür etmektedir. Sıklıkla alkol almakta, pavyona ve meyhaneye gitmektedir. Kılık kıyafetine önem vermemektedir. Bazen çalışma arkadaşları ya da sevdiği insanlar için kanun dışına çıkmaktadır. Başkomiser unvanına sığınarak bazı zamanlar haneye tecavüz etmekte ve haddini aşan eylemlerde bulunmaktadır. Aslında sert görünüşünün altında, duygusal ve melankolik bir ruh dünyası vardır. Kişiliğini bir takım zincirleme düş kırıklıkları belirlemiştir: Polis olmak, yanlış bir evlilik, babasının ölümüne neden

olduğunu düşünmek, babasından nefret etmesine rağmen onun bazı özelliklerinin kendisine de geçtiğini görmek. Behzat Ç. tam bir Gençlerbirliği taraftarıdır. Futbolla ilişkisini Gençlerbirliği maçlarına giderek devam ettirir. Müzik dinlemez, polis telsizi dinler. Kitap okumaz, gazeteye spor sayfasından başlar. Hobi olarak tavandaki pürüzlere bakıp anlamlı şekiller bulmaya çalışır.

Behzat ve cinayet büro çalışanları, Eda hariç, teknolojiye anlamayan karakterlerdir. Meslekleri gereği hayatta kullandıkları en önemli teknolojik alet telsizleridir. Kulakları sıklıkla telsizlerinden gelecek olan anonslardır. Behzat Ç. Ankaralı bir başkomiserdir. Ankaralılık tam anlamıyla diline yansımış durumdadır. Cinayet büroda ve özel hayatında argo, kaba olarak nitelendirilebilecek bir konuşma biçimine sahiptir. Argonun yanında konuşma biçimini sıklıkla kullandığı küfürler süslemektedir. Cinayet masada birlikte çalıştığı memurlar dâhil olmak üzere Behzat'ın hayatında yer alan diğer insanlar da argo ve küfürlü konuşma biçimini tercih etmektedir.

Yaşadıkları olaylar Behzat'ı sert, kaba, küfürbaz, sabırsız, öfkeli, asık suratlı bir adam haline getirmiştir. Behzat Ç. karakteri, mesleki hayatında ve özel hayatında nadiren gülmektedir. Aslında buna gülmek denemez, bunun adı tebessümdür. Kendine yarattığı yaşam alanlarında ise nadiren de olsa tebessüm etmektedir. Behzat Ç. asık suratlı, küfürlü konuşan, sürekli içki içen, suçlu gördüklerini ya da hak ettiğini düşündüklerini sıklıkla döven, insanlara güven duymayan ve gözü pek bir başkomiserdir. Giyim tarzı da bu ölçüde soğuk ve ciddidir. Genellikle Behzat, siyah deri ceket, siyah camlı gözlüğü ve pastel ya da siyah ağırlıklı tonlarda karşımıza çıkar. Dağınık ve uzun saçları özel ve mesleki hayatının aynası konumundadır. Elinden düşürmediği telsizi, oltu taşlı tesbihi ve sıklıkla yerinden çıkardığı silahı ise bu giyim tarzının tamamlayıcısı durumundadır. Behzat'ın evi de bu şekilde tasarlanmıştır. İçinde fazla renk barındırmayan bir yapıya sahiptir. Aslında Behzat'ın hayatı; giyim tarzını, evini ve diğer temas ettiği yerleri de büyük ölçüde belirlemektedir. Behzat Ç. çok konuşmayı sevmeyen bir karakterdir. Emniyete girdiğinde kimseye selam vermez. Hızla geçer gider. Her türlü tadilat sesinden ve bilhassa elektrik süpürgesi sesinden nefret eder. Her türlü gürültü sinirini bozar. Çok konuşan insanları sevmez. Gerektiğinde konuşur, çoğunlukla susmayı tercih eder. Özel ve mesleki hayatında başına gelenler kahramanı sessiz biri haline getirmiştir. Behzat hayatta en büyük çatışmayı kendi içinde yaşamaktadır. Karşılaştığı sorunları kendi içinde susarak çözüme kavuşturmaktadır ya da geçiştirmektedir. İnsanlardan yardım almak yerine tamamıyla başına buyruk davranmaktadır. Behzat Ç. yaşadıklarından ötürü aslında yarım kalmış bir karakterdir. Ne özel hayatı ne de mesleki hayatı bir türlü durulmuştur. Hiçbir zaman tamamlanamamıştır. İsminin yarım bırakılmış olması bile bu durumun göstergesidir.

Behzat Ç. üzerine bir alımlama çalışması

Çalışmanın bu bölümünde Behzat Ç. adlı dizi-metnin ve bu metnin sinemadaki uzantılarının izleyicisi olarak seçilen polislerle yarı yapılandırılmış sorular ekseninde gerçekleştirilen derinlemesine görüşmeler ele alınmıştır. Polislerin metinle karşılaştıklarında farklı okuma yapıp yapamadıkları, kahramanla özdeşlik kurup kurmadıkları elde edilen veriler ekseninde ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışma, yukarıda sayılan amaçlar doğrultusunda anlamlandırma sürecine dair araştırma örneklemini olarak Ankara'da yaşayan 10 kişiyle sınırlandırılmıştır. Görüşme yapılanlar

arasında çalışan ve emekli olmuş polisler yer almakta, bu izleyiciler; 30-70 yaş arası 5 kadın ve 5 erkekten oluşmaktadır. Seçilen 10 kişi ile yüz yüze, özel alanlarda akşam saatlerinde görüşmeler yapılmıştır. 2 saate yakın süren görüşmeler, hazırlanan yarı yapılandırılmış sorular üzerinden gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış toplam 21 sorudan ilk 7 tanesi kişiyi tanımaya yönelik, sonraki 14 soru ise metne yönelik hazırlanarak sorulmuştur. Kahraman ve özdeşlik bağlamında sorulan sorulara verilen yanıtları çözümleme sırasında çeşitli kısaltmalardan yararlanılmıştır. Birinci polisten bahsederken (P1), ikinci polisten bahsederken (P2) şeklinde kısaltma kullanılmıştır. Görüşmecinin cinsiyetini belirtmek için ise önüne Erkek ya da kadın ibaresi konulmuştur. Örneğin Erkek (P1), Kadın (P2) gibi. Kişiye yönelik sorulardan bahsederken (KYS), metne yönelik sorulardan bahsederken ise (MYS) kısaltmasından yararlanılmıştır.

Anlamlandırma sürecinde polisler, Behzat Ç. adlı metni nasıl okur?

Kadın (P1), 43 yaşında çalışan bir polis. Emek semtinde kendi evinde oturuyor. (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri belgesel, komedi ve polisiye. Behzat Ç. adlı diziyi yayında olduğu zamanlar iki haftada bir izlediğini söylüyor. Behzat'ın sıra dışı ve diğer polisler pe çok benzemediğini, kendi tarzı olduğunu ve mesleğinde kendine has yöntemleri olduğunu düşünüyor. Kuralları ve kanunları her olayda hiçe saydığını belirtiyor. Kendisini kahramanın yerine koyan Kadın (P1), her zaman kuralları uygulayacağını, daha modern ve çağı yakalayan bir polis olacağını ifade ediyor. Bu çerçevede Kadın (P1), başkomiserlik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), 45 yaşında çalışan bir polis. Bahçelievler semtinde kendi evinde oturuyor. (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri spor, yarışma ve polisiye. Behzat Ç. adlı diziyi yayında olduğu zamanlar her hafta izlediğini söylüyor. Behzat'ın, bildiği polis kalıbının dışında, haksızlıklara tahammül edemeyen, bütün amacının suçluyu yakalamak ve adalete teslim etmek olduğunu, görevine “*deli gibi*” bağlı olduğunu düşünüyor. Bazen aşırıya kaçtığını; fakat bazı uç özelliklerini törpüleyerek onun gibi bir başkomiser olmak istediğini söylüyor. Erkek (P2), başkomiserlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), 62 yaşında emekli bir polis. Eryaman'da kendi evinde oturuyor. (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri haber ve dizi-film. Kadın (P3), Behzat Ç. adlı diziyi yayında olduğu zamanlar her hafta izlediğini söylüyor. Behzat'ı dürüst, ilkeli ve öfkesine hâkim olamayan bir başkomiser olarak tanımlıyor. Bu özelliklerinin onu sonuca ulaştırdığını düşünüyor. Kendisini kahramanın yerine koyan Kadın (P3), öfkesine daha fazla hâkim olan bir polis olabileceğini belirtiyor. Kadın (P3), başkomiserlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Erkek (P4), 38 yaşında çalışan bir polis. Etlik semtinde kirada oturuyor. (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri spor ve belgesel. Behzat Ç. adlı diziyi yayında olduğu zamanlar her hafta izlediğini söylüyor. Behzat'ın dürüst, kendi oluşturduğu kural ve yöntemlere bağlı olduğunu, bir yandan da onun asabi ve sosyal ilişkilerinin bozuk olduğunu düşünüyor. Kendisini kahramanın yerine koyan Erkek (P4), herkese karşı daha duyarlı ve anlayışlı olmaya çalışacağını söylüyor. Erkek (P4), başkomiserlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P5), 64 yaşında emekli bir polis. Kolej'de kirada oturuyor. (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri siyaset ve eğlence. Behzat Ç. adlı diziyi yayında olduğu zamanlar iki haftada bir izlediğini söylüyor. Behzat'ın psikolojik sorunları olduğunu, hayatta yenilmiş ve başarısız bir adam olduğunu düşünüyor. İşini

iyi yapmadığını, günümüzde kabul edilemeyen bir polis tipi olduğunu ileri sürüyor ve kendisinin kesinlikle Behzat Ç. gibi bir başkomiser olmak istemediğini söylüyor. Kadın (P5), başkomiserlik kodunu eleştirel okumaktadır (MYS 1-2-3).

Kadın (P1), Behzat'ın amirlerine karşı saygılı olmadığını, nerede nasıl konuşacağını bilemeyen ergenlere benzediğini düşünüyor ve kendisinin amirlerine karşı saygılı davranacağını ve araya mesafe koyacağından bahsediyor. Kadın (P1), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın amirlerinin olaylar karşısında pasif kalmalarından hoşnut olmadığını, bazen yolları amirlerinin tıkadığını, bundan ötürü Behzat'ın amirleri ile ilişkilerinin bozuk olduğunu düşünüyor. Behzat'ın bazen ileri gittiğini, aşırıya kaçtığını; fakat düzen adamı olmamak ve sonuca ulaşmak için Behzat gibi davranacağını söylüyor. Erkek (P2), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın amirleri ile ilişkisini normal bulmaktadır. Behzat'ın haksızlıklara tahammül edemediğini, karşısında kim olursa olsun bildiklerinin arkasından sonuna kadar kararlı bir şekilde gittiğini düşünüyor. Kadın (P3), amirleri ile ilişkilerinde farklı bir üslup kullanacağını; fakat Behzat gibi davranacağını söylüyor. Bu nedenle Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini tartışmalı okumaktadır. Erkek (P4), Behzat'ın amirleri ile ilişkilerini gerçekçi bulmamaktadır. Hiçbir astın, üstü ile bu şekilde konuşamayacağını ileri sürüyor. Kendisinin amirleriyle seviyeli ve saygılı konuşacağını belirtiyor. Erkek (P4), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini eleştirel okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini abartılı bulmaktadır. Kendisi olsa yerini bileceğini, kendi görüşlerini saygı çerçevesinde amirlerine ileteceğini, onlar ile fikir alışverişinde bulunacağını düşünüyor. Erkek (P5), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini eleştirel okumaktadır (MYS 4).

Kadın (P1), Behzat'ın çağ dışı kaldığını, uygulamalarının da çağdışı olduğunu düşünüyor. Behzat'ın ve cinayet büro elemanlarının işlerini iyi bilmediklerinden şiddeti bir yol olarak kullandıklarını söylüyor. Kendisinin çağın gerektirdiği gibi modern teknikleri kullanacağını düşünüyor. Kadın (P1), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın suç işleyenlerin bir an evvel ceza almasını istediğinden, sorgu sırasında şiddete başvurduğunu düşünüyor. Suçun ortaya çıkmasında şiddetin bir yöntem olarak kullanılabileceğini; fakat daha sabırlı olunması ve şiddet dışı yöntemler geliştirilmesi gerektiğini ileri sürüyor. Erkek (P2), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın şiddete başvurmasını beğenmediğini, şiddetin sorunları çözmekten ziyade çözümü ertelediğini düşünüyor. Kadın (P3), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını eleştirel okumaktadır. Erkek (P4), bir insanın suçlu olduğunu delillerle ispat etmek gerektiğini, şiddet kullanarak sorunun çözülmediğini düşünüyor ve şiddeti doğru bulmuyor. Erkek (P4), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını eleştirel okumaktadır. Kadın (P5), şiddetin bir çözüm olmadığını, işlerin delillerle yürüdüğünü, delilin yoksa kimseye şiddet uygulanmaması gerektiğini düşünüyor. Behzat'ın konuşturma tekniklerini bilmediğinde çağın gerisinde kaldığını ileri sürüyor. Kendisinin modern teknikleri kullanacağını ve şiddeti tercih etmeyeceğini belirtiyor. Kadın (P5), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını eleştirel okumaktadır (MYS 5).

Kadın (P1), Behzat'ın ergenliği atlatamadığını, saygıdan haberi olmadığını, kaba, saba ve kültürsüz bir erkek olduğunu düşünüyor. Düzgün bir hayatı olmadığını, nasıl yaşanacağını bilmediğini, kadınlarla konuşmayı beceremediğini ve çağ dışı kalmış bir erkek olduğunu ileri sürüyor. Kendisinin modernlikten yana olduğunu ve bu yüzden kendisini de modernitenin gerektirdikleri ile şekillendireceğini düşünüyor. Kadın (P1),

Behzat'ın erkeklik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın mesleğinden ötürü asosyal bir varlık haline geldiğini, insani ilişkileri bu nedenle saygı çerçevesinden uzak kaldığını; fakat gözü pek, sert, kadınlara ilgi duyan bir erkek olduğunu düşünüyor. Bir başkomiser için bu erkek profilini uygun bulduğunu, kaba taraflarının düzeltilmesi gerektiğini ve son olarak Behzat gibi bir erkek profili çizmek istediğini söylüyor. Erkek (P2), Behzat'ın erkeklik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın sert görünümünün altında çocuk saflığına ve duygularına sahip olduğunu, hayatta ezilmişliklerini şiddet ve ciddi görünmekle saklamaya çalışmakta olduğunu düşünüyor. İşini iyi yaptığını ve bu nedenle onun gibi bir erkek olmak istediğini belirtiyor. Kadın (P3), Behzat'ın erkeklik kodunu egemen okumaktadır. Erkek (P4), Behzat'ın dürüst ve yalan söylememesini takdir ediyor. Bu özelliklerine karşın Behzat gibi bir erkek olmak istemediğini ileri sürüyor. Toplumda iletişimden nasibini almamış bir adam olarak görülmek istemediğini söylüyor. Erkek (P4), Behzat'ın erkeklik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ın ona buna kafa tutan, mantıklı düşünemeyen, hayatta herkese dayılanan, insanları döven ve aşağılayan bir erkek olduğunu belirtiyor. Kendisinin asla böyle bir erkek profili çizmek istemediğini, daha kültürlü, kibar, sosyal ilişkileri gelişkin, derdini kavgaya bulaştırmadan çözen bir polis olmak istediğini söylüyor. Kadın (P5), Behzat'ın erkeklik kodunu eleştirel okumaktadır (MYS 6)

Kadın (P1), Behzat'ın şiveli, argolu ve küfürlü konuşmasını tasvip etmemekte, çoğu zaman ise katlanılmaz bulmaktadır. Bu konuşma biçiminin hiç kimseye yakışmadığını ileri sürüyor. Bir kahramanın bu şekilde temsil edilmemesi gerektiğini, kendisi bir başkomiser olsa insani ilişkilerini kibarlık ve anlayış üzerine kuracağını, her türlü kültürsüzlük temsillerinden kaçacağını belirtiyor. Kadın (P1), Behzat'ın dil kodlamasını eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın dilini pek onaylamamakla beraber bazen de hoşuna gittiğini söylüyor. İşte tam bizden biri diye düşünüyor. İnsanın yaptığı işe bakılmasından yana olduğunu, dilinin hoş görülebilir olduğunu ileri sürüyor. Kendisinin Behzat gibi konuşacağını, bazı durumlarda konuşmasına çeki düzen vereceğini düşünüyor. Erkek (P2), Behzat'ın dil kodlamasını tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın konuşma biçiminin kendisine göre uygun olmadığını, kendisinin çevresindekilere karşı daha nazik, sözcükleri daha doğru seçen ve kullanan, telaffuzu düzgün bir komiser olmak istediğini söylüyor. Kadın (P3), Behzat'ın dil kodlamasını eleştirel okumaktadır. Erkek (P4), Behzat'ın şivesini abartılı bulmakla beraber hiçbir başkomisere yakışmayacağını düşünüyor; çünkü içinde hem saygısızlığın hem de kabalığın barındığını belirtiyor. Kendisinin daha saygılı ve dikkatli konuşacağını söylüyor. Erkek (P4), Behzat'ın dil kodlamasını eleştirel okumaktadır. Kadın (P5), devlet kurumunda önemli bir yere gelmiş, altında insanlar çalıştıran bir komiserin düzgün konuşması gerektiğine inanıyor. Bırakın küfürlü konuşmayı, argo bile konuşmaması gerektiğini belirtiyor. Behzat'ın ergenliğinin diline de yansıdığını, kendisinin insanlara örnek oluşturacak, içinde fikir barındıran bir konuşma biçimini tercih edeceğini ileri sürüyor. Kadın (P5), Behzat'ın dil kodlamasını eleştirel okumaktadır (MYS 7).

Kadın (P1), Behzat'ın her şeyi gibi kılık kıyafetinin de bozuk olduğunu, kendi özel hayatının bir yansıması olduğunu düşünüyor. Behzat'ın tercih ettiği renklerin toplumdan izole edilmişliğinin bir göstergesi olduğunu, kendi iç dünyasının resmi gibi olduğunu belirtiyor. Kendisinin her zaman düzgün, tertipli, çalışanlarına örnek oluşturacak kılık kıyafet içinde giyineceğini ifade ediyor. Kadın (P1), Behzat'ın giyim-kuşamını eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın mesleği gereği iyi giyindiğini,

sivil polis olarak giyim-kuşamında sıkıntı olmadığını düşünüyor. Sakalının uzun ve saçlarının dağınık olması, deri ceket giymesinin, gözlük takmasının, tespihi elinden düşürmemesinin hoş görülebilir olduğunu belirtiyor. Kendisi cinayet büroda çalışsa Behzat gibi giyineceğini; fakat biraz daha derli toplu olacağını söylüyor. Erkek (P2), Behzat'ın giyim-kuşamını tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın giyim kuşamını mesleğine göre uygun bulmaktadır. İş gereği sürekli sokaklarda olduğunu, aynı şekilde kendisinin de giyineceğini ifade ediyor. Kadın (P3), Behzat'ın giyim-kuşamını egemen okumaktadır. Erkek (P4), kıyafetine sivil polis olmasından ötürü eleştiri getiremeyeceğini, kendisinin de aynı şekilde giyinebileceğini iddia ediyor. Erkek (P4), Behzat'ın giyim-kuşamını egemen okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ın sivil bir polis olduğunu, hayatı sokaklarda geçirdiğini ve bu nedenle kılık kıyafetinde bir sıkıntı olmadığını ileri sürüyor. Kendisinin de aynı şekilde giyinebileceğini düşünüyor. Kadın (P5), Behzat'ın giyim-kuşamını egemen okumaktadır (MYS 8).

Kadın (P1), Behzat'ın çoktan treni kaçırmış olduğunu, hayatı pişmanlıklarla dolu olduğunu ileri sürüyor. Kızıyla yeteri kadar ilgilenemediğini, yapmak istediklerini yapamadığını düşünüyor. Kendisinin keşke demek istemediğini, yapmak istediklerini her fırsatta gerçekleştiren, her zaman kızının yanında olan bir baba olmak istediğini belirtiyor. Kadın (P1), Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın kızı Berna için bir şeyler yapmakta geç kalmış bir baba olduğunu; fakat geç kalmanın Behzat'ın kızı için yapmak istediklerini görmezlikten gelmemizi engellemeyeceğini düşünüyor. Kendisinin Behzat'ın yapmak isteyip de yapamadığı şeyleri gerçekleştiren bir baba olmak istediğini ileri sürüyor. Erkek (P2), Behzat'ın babalık kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın iyi bir baba olduğunu düşünüyor. Behzat'ın hayatta pişmanlıkları olduğunu, kızı için de pişmanlıklar yaşadığını; fakat onun kötü bir baba olduğunu düşünmememiz gerektiğini iddia ediyor. Kendisi de Behzat gibi kızına değer veren bir baba olmak istediğini söylüyor. Kadın (P3), Behzat'ın babalık kodunu egemen okumaktadır. Erkek (P4), Behzat'ın iyi bir baba gibi gözüktüğünü; fakat kızına da sevgisini gösteremediğini düşünüyor. Kızına sahip çıkamadığını, onu koruyup kollayamadığını ileri sürüyor. Kızına hem sevgisini gösteren hem de onu gözü gibi koruyan bir baba olmak istediğini söylüyor. Erkek (P4), Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ın sorunlu bir adam olduğundan bunun babalığına da yansındığını düşünüyor. Eğer Behzat kızı Berna'ya iyi bir baba olsaydı, kızının ne uyuşturucu kullanacağını ne de ölüme adım adım yürüyeceğini ileri sürüyor. Kendisinin ilgili, şefkatli, kollayıcı bir baba olmak istediğini söylüyor. Kadın (P5), Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır (MYS 9).

Kadın (P1), Behzat Ç.'nin sosyal ilişkilerinin bozuk olduğunu bu nedenle abikardeş ilişkilerinin de bozuk olduğunu düşünüyor. Abisi ile sürekli bağırarak konuştuğunu, sık sık kavga ettiklerini, birbirlerine küfür ettiklerini; bunlara rağmen aralarındaki ilişkinin güçlü olduğunu ve birbirlerine sahip çıktığını belirtiyor. Behzat gibi bir kardeş olmak istemediğini, insan ilişkilerinin temelini sevgiden öte saygıdan oluştuğunu ileri sürüyor. Kadın (P1), Behzat'ın kardeşlik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın abisine bağlı olduğunu, gerektiğinde onu koruyup kollayan bir kardeş olduğunu düşünüyor. Fakat birbirleriyle iletişimlerinin bağırma ve küfür üzerine inşa edildiğini; fakat bu durumun Behzat'ın kötü bir kardeş olduğu anlamına gelmediğini söylüyor ve kendisinin Behzat'a ek olarak daha sakin bir kardeş olmak istediğini belirtiyor. Erkek (P2), Behzat'ın kardeşlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın aile bağlarının kuvvetli olduğunu, sevecen fakat bunu belli

edemediğini, herkesin bilindik bir abi-kardeş ilişkisi yaşayacak diye bir şeyin sözü konusu olmadığını, bu nedenle Behzat gibi bir kardeş olabileceğini belirtiyor. Kadın (P3), Behzat'ın kardeşlik kodunu egemen okumaktadır. Erkek (P4), Behzat'ın iyi bir kardeş olduğunu, abisini her zaman koruyup kolladığını ve güvenilir bir kardeş olduğunu düşünüyor ve kendisinin de Behzat gibi bir kardeş olabileceğini ileri sürüyor. Erkek (P4), Behzat'ın kardeşlik kodunu egemen okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ın kardeşlik ilişkisinin de anlayış ve saygıdan uzak olduğunu, bağırmanın ve küfürlerin bu ilişkide eksik olmadığını, onun gibi bir kardeş olmak istemediğini belirtiyor. Kadın (P5), Behzat'ın kardeşlik kodunu eleştirel okumaktadır (MYS 10).

Kadın (P1), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını kaba bulduğunu, iş arkadaşlarıyla yüz göz olmadığını, onlara kendi üslubunca yol göstermeye çalıştığını belirtiyor. Behzat'ın bir amir, bir arkadaş bazen de bir baba rolü oynamasını olumlu karşılıyor. Fakat kendisinin iş arkadaşlarına Behzat'tan daha fazla saygı duyan bir amir olmak istediğini ileri sürüyor. Kadın (P1), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını tartışmalı okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın iş arkadaşları ile aralarında bir mesafe yarattığını, onlara kaba davrandığını; fakat her zaman korumacı ve kollayıcı olduğunu düşünüyor. Kendisinin belki biraz daha sıcak ilişkiler kurabileceğini belirtiyor. Erkek (P2), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın iş arkadaşlarına hep sıradan ve monoton davrandığını, sevecen ya da insancıl olduğunu, işi gereği bu tarz ilişkilere de pek lüzum olmadığını belirtiyor. Kendisinin de ilişkilerini Behzat gibi kurabileceğini düşünüyor. Kadın (P3), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını egemen okumaktadır. Erkek (P4), Behzat'ın kaba davranışları bir kenara bırakılacak olunursa, Behzat'ı babacan ve samimi bulduğunu söylüyor. Ekibine değer verdiğini, sadece sevgisini farklı gösterdiğini düşünüyor. Kendisinin de bu şekilde davranacağını fakat daha insani ilişkiler geliştirebileceğini ileri sürüyor. Erkek (P4), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını tartışmalı okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ın sosyal ilişkilerinin oturmadığını, iş arkadaşlarına da nasıl davranacağını bilemediğini, Behzat'ın sevgi ve saygı yoksunu bir adam olduğunu, amirliğinin de bu şekilde geliştiğini ileri sürüyor. Kendisinin saygı ve sevgi üzerine bir ast-üst ilişkisi kuracağını düşünüyor. Kadın (P5), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını eleştirel okumaktadır (MYS 11).

Kadın (P1), Behzat'ın işi ile meyhane, pavyon ve alkol üçlemesi arasında ciddi bir ilişki olduğunu, bunların birbirine, olay yerine bu tarz mekânlardan kalkıp gitmenin doğru olmadığını düşünüyor. Kendisi bir başkomiser olsa bu tarz yerlere sadece boş zamanlarında gideceğini, iş ile bu tarz yerleri ve alkolü birbirine karıştırmayacağını belirtiyor. Kadın (P1), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), bu durumu son derece doğal bulmaktadır. Behzat'ın işi ile özel hayatını birbirine karıştırmadığını, kendisi bir başkomiser olsa, bu tarz yerlere Behzat gibi gidebileceğini belirtiyor. Erkek (P2), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini egemen okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ın sağlıklı ve bağımsız bir erkek olmasından ötürü, bu tarz yerlere gitmesini ve alkol tüketmesini doğal bulduğunu, Behzat'ın dozunu ayarlayabildiğini ve kendini bu anlamda denetleyebildiğini söylüyor. Kendisi de bir başkomiser olsa Behzat gibi davranacağını belirtiyor. Kadın (P3), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini egemen okumaktadır. Erkek (P4), bu durumun Behzat'ın mesleğini etkilediğini düşünmemekle birlikte bu tarz davranışları normal bulduğunu ifade ediyor. Sonuçta Behzat'ın başarılı bir polis olduğunu, insanın işini iyi yapıp yapmadığına göre

yargılanması gerektiğini düşünüyor. Kendisi de bir başkomiser olsa Behzat gibi davranacağını söylüyor. Erkek (P4), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini egemen okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ın bu tarz yerlerden kalkıp, alkollü olarak olay yerine gitmesini doğru bulmadığını, bu şekilde işini icra etmesini onaylamadığını belirtiyor. Kendisinin bu tarz mekânlara gidebileceğini; fakat işine, arkadaşlarına ve teşkilata olan saygısından ötürü daha sonra evin yolunu tutacağını söylüyor. Kadın (P5), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini eleştirel okumaktadır (MYS 12).

Kadın (P1), Behzat'ı kendisine yakın bulmadığını, onun diliyle, giyim kuşamıyla, davranışlarıyla, kendi yöntemleriyle, hayata bakış açısıyla kendisine ters olduğunu belirtiyor. Kadın (P1), Behzat Ç.'yi kendisine yakın bulmamakta, özdeşleşme bağlamında kahramanı eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat'ın bazı yönlerini kendisine yakın bulduğunu, Behzat'ın halktan, bizden biri olduğunu, kibirli bir insan olmadığını, kimseye yaranmak için ya da yükselmek için yalakalık yapmadığını düşünüyor. Küfürlü konuşmasını ve şiddete başvurmasını tasvip etmediğini belirtiyor. Erkek (P2), Behzat Ç.'yi kendisine bazı yönleriyle yakın bulmakta, özdeşleşme bağlamında tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat'ı kendisine yakın bulduğunu ileri sürmekte, onun adil ve eşit hakların arayışı içinde olan bir insan olduğunu düşünmektedir. Kadın (P3), Behzat Ç.'yi kendisine yakın bulmakta, özdeşleşme bağlamında egemen okumaktadır. Erkek (P4), Behzat'ı kendisine yakın bulmamakta, ruh hallerinin uyuşmadığını, kendisinin sakin mizaçlı bir insan olduğunu ileri sürmektedir. Erkek (P4), Behzat Ç.'yi kendisine yakın bulmamakta, özdeşleşme bağlamında eleştirel okumaktadır. Kadın (P5), Behzat'ı kendisine yakın bulmadığını, kendisinin kültürlü, sosyal ilişkileri gelişkin, düzgün konuşan, anlayışlı, saygılı bir insan olduğunu, Behzat'ın ise tam tersi olduğunu düşünmektedir. Kadın (P5), Behzat Ç.'yi kendisine yakın bulmamakta, özdeşleşme bağlamında kahramanı eleştirel okumaktadır (MYS 13).

Kadın (P1), Behzat Ç. gibi bir başkomiser olmak istemediğini söylüyor. Kendisinin hayata daha modern bakan, ilişkilerini saygı çerçevesinde sürdüren, kültürel sermayesi gelişkin bir insan olduğunu düşünüyor. Kendisinin modern, bilgili, örnek bir memur olmak istediğini söylüyor. Kadın (P1), Behzat'ın başkomiserlik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P2), Behzat gibi bir komiser "*kısmen*" olmak istediğini ileri sürüyor. Çünkü bazı yanlarının kendisine uyduğunu, bazı yanlarının ise kendisine uymadığını ifade ediyor. Erkek (P2,) Behzat'ın başkomiserlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P3), Behzat gibi bir başkomiser olmak istediğini, Behzat gibi başkomiserlerin çoğalması halinde adaletin tecelli etmesinin daha kolay olacağını iddia ediyor. Onun gibi kararlı, gözü pek bir komiser olmak istediğini belirtiyor. Kadın (P3), Behzat'ın başkomiserlik kodunu egemen okumaktadır. Erkek (P4), Behzat gibi işini iyi yapan bir başkomiser olmak istediğini, onun dışında kişilik olarak kesinlikle benzetmek istemediğini ileri sürüyor. Erkek (P4), Behzat'ın başkomiserlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P5), Behzat işini de iyi yapamadığı için ne iş konusunda ne de karakter olarak ona benzetmek istemediğini söylüyor. Kadın (P5), Behzat'ın başkomiserlik kodunu eleştirel okumaktadır (MYS 14).

Erkek (P6), 35 yaşında çalışan bir polis. Cebeci'de kirada oturmaktadır (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri polisiye ve spordur. Behzat Ç. adlı diziyi yayınlandığı zamanlarda her hafta izlediğini söylüyor. Ona göre Behzat Ç. farklı bir başkomiser. Tarzı, davranışları, konuşması farklı. Toplumda iyi karşılanmasa da ona

göre işini iyi yapan bir başkomiser. Kendisi toplumla Behzat'tan biraz daha iyi geçinen ve anlayışlı olmaya çalışan bir başkomiser olmak istemektedir. Erkek (P6), başkomiserlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P7), 51 yaşında çalışan bir polis. Etimesgut'ta kendi evlerinde oturmaktadır (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri komedi ve polisiyedir. Behzat Ç. adlı diziyi yayınlandığı zamanlarda iki haftada bir izlediğini söylüyor. Ona göre Behzat Ç. hırçın, küfürbaz ve özgür ruhlu bir komiser. Onaylamadığı bir polis tipi olduğunu düşünüyor. Kendisi başkomiser olsa, halkla iyi ilişkiler kuran, sorunları tatlı dille çözmeye çalışan, şiddetten uzak duran bir insan olacağını belirtiyor. Kadın (P7), başkomiserlik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), 69 yaşında emekli bir polis. Dikimevi'nde kendi evinde oturmaktadır (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri spor ve yarışma. Behzat Ç. adlı diziyi yayınlandığı zamanlarda iki haftada bir izlediğini söylüyor. Ona göre Behzat, işini iyi yapmaya çalışan, doğruluğuna inandığı konularda hiçbir şekilde geri adım atmayan, görevine fazlasıyla sadık bir başkomiserdir. Onun gibi bir başkomiser olmak istediğini söylüyor. Erkek (P8), başkomiserlik kodunu egemen okumaktadır. Kadın (P9), 35 yaşında çalışan bir polis. Kurtuluştaki kirada oturmaktadır (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri dizi-film ve haberdur. Behzat Ç. adlı diziyi yayınlandığı zamanlarda üç haftada bir izlediğini söylüyor. Ona göre Behzat işini iyi yapan, sınırları olan, mesafeli, kendi bildiğinin peşinden gözü kapalı giden bir başkomiserdir. Behzat Ç. gibi bir başkomiser olmak istediğini belirtiyor. Kadın (P9), başkomiserlik kodunu egemen okumaktadır. Erkek (P10), 67 yaşında emekli bir polis. Maltepe'de kendi evlerinde oturmaktadır (KYS 1-4). Televizyonda en sık seyrettiği program türleri spor, belgesel, polisiye ve haberdur. Behzat Ç. adlı diziyi yayınlandığı dönem her hafta izlediğini söylüyor. Ona göre Behzat Ç. çok iyi bir başkomiserdir. Tüm polis kahramanlarından farklı olduğunu, işini iyi yaptığını, kişilikli ve kanunları pek umursamadığını düşünüyor. Onun gibi bir başkomiser olmak istediğini söylüyor. Erkek (P10), başkomiserlik kodunu egemen okumaktadır. (MYS 1-2-3).

Erkek (P6), Behzat'ın amirlerine saygılı davranmadığını düşünüyor. Kendisinin saygı çerçevesi içinde ilişkilerini kuracağını ileri sürüyor. Erkek (P6) Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ın amirlerine karşı gelen, hırçın, isyankâr bir tavır içinde olduğundan ilişkilerini iyi bulmamaktadır. Kendisinin amirlerine daha saygılı ve onların makamlarına uygun düşecek ilişki biçimini tercih edeceğini ifade ediyor. Kadın (P7), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın amirlerine pek uymadığını, onlara karşı fevri davrandığını düşünmektedir. Bir yandan saygı çerçevesi içinde ilişkilerini kurması gerektiğini bir yandan da Behzat'ın düzen adamı olmaması gerektiğini belirtiyor. Bu nedenle Behzat Ç.'ye katılmakla birlikte biraz daha saygılı davranması gerektiğini düşünüyor. Erkek (P8), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini tartışmalı okuyor. Kadın (P9), Behzat'ı çok fevri ve dengesiz bulmaktadır. Kendisinin daha saygılı ve ölçülü bir ilişki kuracağını düşünüyor. Kadın (P9), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini eleştirel okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ı bu konuda desteklemekte ve bu davranışın olması gerektiği gibi olduğunu ileri sürmektedir. Behzat'ın düzen adamı olmadan kararlarının arkasından sonuna kadar gittiğini, önüne amirleri dâhil kim çıkarsa çıksın taviz vermeden yoluna devam ettiğini düşünüyor. Kendisinin de bu şekilde davranacağını söyleyen Erkek (P10), Behzat'ın amirleri ile olan ilişkilerini egemen okumaktadır (MYS 4).

Erkek (P6), Behzat'ın uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddeti doğru bulmamaktadır. Sonuca ulaşmak için şiddetin çözüm yolu olarak sunulduğunu, belki zaman zaman şiddeti kullanabileceğini ileri sürüyor. Bu nedenle zaman zaman Behzat'a çaresiz katıldığını söyleyen Erkek (P6), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını tartışmalı okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ın uyguladığı şiddeti uygun bulmamaktadır. Kendisi bir komiser olsa şiddete başvurmaktan uzak duracağını ve bu konuda farklı taktik ve stratejiler geliştireceğini düşünüyor. Kadın (P7), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın şiddeti kullanmayacağı sahnelerde başarılı olacağını düşünmemektedir. Şiddeti bir yöntem olarak kullanacağını söylüyor. Erkek (P8), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın gerekli gördüğü için şiddete başvurduğunu düşünmektedir. Kendisi bir başkomiser olsa her zaman değil ama şiddeti bir yöntem olarak kullanacağını ileri sürüyor. Kadın (P9), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını egemen okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın şiddeti bir çözüm yolu olarak kullanmasını toplumun suça batmış olmasından ötürü tercih ettiğini, bu suçlarla mücadele için Behzat'ın şiddeti kullandığını düşünüyor. Kendisi de Behzat gibi olayın çözüme kavuşmadığı anda şiddeti bir yöntem olarak kullanabileceğini söyleyen Erkek (P10), Behzat'ın sorgu sırasında şiddete başvurmasını egemen okumaktadır (MYS 5).

Erkek (P6), Behzat'ın bir tarza sahip olduğunu; fakat kaba, saba bir erkek olduğunu düşünmektedir. Kültürel sermayesinin de gelişkin olmadığını, bu anlam da onun gibi bir erkek olmak istemediğini belirten Erkek (P6), Behzat'ın erkeklik kodunu eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ın erkek olarak duruşunu uygun bulmamaktadır. Hem görüntü olarak hem de davranış olarak kişiler arası ve toplumla ilişkileri yıkan bir erkek profili çizdiğini ileri sürüyor. Daha modern bir erkek profili çizmek istediğini ifade eden Kadın (P7), Behzat'ın erkeklik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın doğal davrandığını, vicdanlı, sert ve bir o kadar da duygusal olduğunu düşünmektedir. Zaman zaman onun gibi bir erkek profili çizmek ve inandığı doğrulardan ödün vermeden kararlı bir şekilde gidebilmek istediğini ileri süren Erkek (P8), Behzat'ın erkeklik kodunu egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın kaba, saba bir erkek olduğunu, insanlarla ilişkilerinin iyi olmadığını ve kültürsüz bir erkek olduğunu düşünmektedir. Kadın (P9), Behzat'ın erkeklik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ı kaba, sert, mert, gözü pek bir erkek olarak tanımlamaktadır. Kendisi de cinayet büroda çalışsa Behzat gibi bir erkek olmak istediğini ifade eden Erkek (P10), Behzat'ın erkeklik kodunu egemen okumaktadır (MYS 6).

Erkek (P6), Behzat'ı kaba, küfürlü ve fazla doğal bulmaktadır. Kendisi bir başkomiser olsa daha dikkatli ve özenli konuşmak istediğini söyleyen Erkek (P6), Behzat'ın dil kodlamasını eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ın küfürlü, şiddet içeren bir konuşmaya sahip olduğunu, bu nedenle kahramanı tasvip etmediğini dile getirmektedir. Kendisi bir başkomiser olsa terbiye sınırlarını aşan ve saygısızlık boyutuna ulaşan bir konuşma biçimini tercih etmeyeceğini ileri süren Kadın (P7), Behzat'ın dil kodlamasını eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın dilini kaba, argo fakat samimi ve gerçekçi bulmaktadır. Sokaklara uygun bir konuşma biçimi olduğunu düşünmektedir. Kendisi de bu şekilde konuşabileceğini ileri süren Erkek (P8), Behzat'ın dil kodlamasını egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın dilini çok kaba ve küfürlü bulmaktadır. Kendisinin böyle bir konuşma biçimi yerine, her zaman saygılı ve kültürlü

konuşma biçimini tercih edeceğini ileri süren Kadın (P9), Behzat'ın dil kodlamasını eleştirel okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın konuşma biçimini uygun bulmaktadır. Tüm polislerin modern bir şekilde konuşması gerekmediğini düşünen, kendisi de sistemin ya da toplumun ne dediğinden çok, kendi özü neyse o şekilde doğal konuşabileceğini ileri süren Erkek (P10), Behzat'ın dil kodlamasını egemen okumaktadır (MYS 7).

Erkek (P6), Behzat Ç.'nin giyim kuşamını sıradan bulmakta, işinden ötürü bu şekilde giyindiğini düşünmektedir. Kendisi olsa daha düzenli ve tertipli giyineceğini ileri sürmektedir. Erkek (P6), Behzat'ın giyim-kuşamını eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), sivil polislerin bu tarz giyinmekte olduğunu düşündüğü için, Behzat'ın kılık kıyafetini uygun bulmaktadır. Kendisi de Behzat gibi giyineceğini düşünmektedir. Kadın (P7), Behzat'ın giyim-kuşamını egemen okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın kılık kıyafetini tarzına, işine ve karakterine uygun bulmaktadır. Kendisi de aynı şekilde giyinebileceğini ileri sürmektedir. Erkek (P8), Behzat'ın giyim-kuşamını egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın salaş ve dağınık giyindiğini, mesleği gereği uygun görülebileceğini, zaten sivil polislerin bu şekilde giyindiğini söylemektedir. Kendisi de mesleği gereği bu şekilde giyinebileceğini belirten Kadın (P9), Behzat'ın giyim-kuşamını egemen okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın sokaklarda mesleğini icra eden bir adama göre uygun olduğunu düşünmektedir ve etrafındaki sivil polis imajının da bu şekilde olduğundan bu tarzı gerçekçi bulmaktadır. Kendisi de bu şekilde giyinebileceğini ileri süren Erkek (P10), Behzat'ın giyim-kuşamını egemen okumaktadır (MYS 8).

Erkek (P6), Behzat'ın pişmanlıkları olan bir baba olduğunu, zamanında yapamadıklarının acısını sonradan yaşadığını düşünmektedir. Kıymet bilen ve zamanında bir şeyler yapan ve kızını yalnız bırakmayan bir baba olmak istediğini ileri süren Erkek (P6), Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ın iyi bir baba olmadığını, böyle bir karaktere sahip birinin iyi bir baba olamayacağını ileri sürmektedir. Kendisi Behzat'ın yerinde olsa kızına daha fazla zaman ayıran ve ona daha fazla dikkat eden bir baba olmaya çalışacağını söyleyen Kadın (P7), Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın işinden ötürü babalık görevini tam olarak yerine getiremediğinden bahsetmektedir. Behzat'ın pişmanlıkları olduğunu, kendisi Behzat'ın yerinde olsa kızına daha fazla zaman ayıran ve kızına daha fazla dikkat eden bir baba olmak istediğini dile getiren Erkek (P8,) Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın iyi bir baba olmadığını, ilgisiz olduğunu ve Berna'yı kötülüklerden koruyamadığını düşünmektedir. Behzat'ın tam tersi olmak istediğini söyleyen Kadın (P9), Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın mesleğinden ve boşanmış olmasından ötürü kızına fazla zaman ayıramadığını ve kızına karşı çeşitli pişmanlıklar yaşadığını düşünmektedir. Kendisi kızına daha fazla zaman ayırmaya çalışan, kızını her türlü tehlikelerden korumaya özen gösteren bir baba olmak istediğini ileri süren Erkek (P10), Behzat'ın babalık kodunu eleştirel okumaktadır (MYS 9).

Erkek (P6), Behzat'ın iyi bir kardeş olduğunu, abisine ne kadar kızsada, sinirlense de her zaman abisinin yanında olduğunu düşünmektedir. Behzat gibi olmak istemediğini, Behzat'ın zor bir karaktere sahip olduğu belirten Erkek (P6), Behzat'ın kardeşlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ın tüm negatif davranışlarına rağmen, abisine karşı koruyucu ve bağlı olduğunu, bunun olumlu bir özellik olduğunu düşünmektedir. Behzat gibi bir ilişki kurmak yerine daha insancıl bir

abi-kardeş ilişkisini tercih ettiğini söyleyen Kadın (P7), Behzat'ın kardeşlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın bir kardeş olarak ilişkilerini iyi bulmakta ve onun gibi bir ilişki kurmak istediğini belirten Erkek (P8), Behzat'ın kardeşlik kodunu egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ı iyi bir kardeş olarak görmekte, onun gibi bir kardeş olmak istemekte; çünkü kardeşlerin birbirlerinin arkasını kollayan ve her şekilde birbirlerine destek vermesi gerektiğini düşünmektedir. Kadın (P9), Behzat'ın kardeşlik kodunu egemen okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın bir kardeş olarak güvenilir, sağlam ve her zaman kollayıcı bir yapıya sahip olduğunu ve bu nedenle onun gibi bir kardeş olmak istemektedir. Erkek (P10), Behzat'ın kardeşlik kodunu egemen okumaktadır (MYS 10).

Erkek (P6), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan yaklaşımını kötü bulmakta, kendisinin daha seviyeli davranacağını ileri sürmektedir. Erkek (P6), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ın iş arkadaşlarına kaba davrandığını, kendisinin daha sevecen ilişkiler kuracağını dile getirmektedir. Kadın (P7), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın iş arkadaşlarına bazen sert, bazen anlayışlı, bazen bir baba bazen de bir arkadaş gibi davrandığını düşünmektedir. Kendisinin iş arkadaşlarına Behzat gibi davranacağını; fakat bazı davranışlarını düzelteceğini ileri sürmektedir. Erkek (P8), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını tartışmalı okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın kaba, seviyesiz ve aşağılayıcı olduğunu düşünmekte, kendisinin daha insancıl, anlayışlı ve sevecen bir davranış biçimini tercih edeceğini söylemektedir. Kadın (P9), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını eleştirel okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın amir olduğu için bağırımlarının hoş görülebileceğini; fakat kendisinin daha sıcak ilişkiler kuracağını ileri sürmektedir. Erkek (P10), Behzat'ın iş arkadaşlarına olan davranışını tartışmalı okumaktadır (MYS 11).

Erkek (P6), Behzat'ın cinayetlerden sonra bir kaçış mekânı olarak pavyon gibi yerlere gittiğini, işini iyi yapıyorsa özel hayatın bir öneminin olmadığını düşünmektedir. Kendisinin de bu tarz mekânlara gidip, alkol alabileceğini söyleyen Erkek (P6), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini egemen okumaktadır. Kadın (P7), adaleti sağlayan kimselerin meyhane, pavyon gibi yerlerde gösterilmesine ve sürekli alkol tüketmesine karşı olduğunu, kendisinin bu tarz mekânlardan ve alkolden uzak duran bir başkomiser olacağını ileri sürmektedir. Kadın (P8), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ın özel hayatında sorunlar yaşadığı için, meyhaneye, pavyona gitmesini, sıklıkla alkol tüketmesini yanlış bulmadığını söylemektedir. Kendisinin de böyle yerlere işi ile özel hayatını birbirine karıştırmamak şartıyla gidebileceğini söylemektedir. Erkek (P8), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın sıklıkla meyhaneye ve pavyona gitmesini ve alkol tüketmesini uygun bulmamaktadır. Yoğun bir iş temposundan sonra bir polisin gideceği yerin meyhane ve pavyon olmaması gerektiğini, kendisinin bu tarz yerlerde zaman kaybetmeyeceğini, daha farklı kültürel aktiviteler yapabileceğinden söz etmektedir. Kadın (P9), Behzat'ın meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini eleştirel okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın bu tarz yerler ile işini birbirine karıştırmadığını, alkolün sağlıklı karar vermesini engellemediğini düşünmektedir. Kendisinin de bu tarz yerlere zaman zaman gidebileceğini ve alkol tüketebileceğini ileri sürmektedir. Erkek (P10), Behzat'ın

meyhaneye, pavyona gitmesi ve sıklıkla alkol tüketmesini egemen okumaktadır (MYS 12).

Erkek (P6), Behzat'ı kendisine yakın bulmamaktadır. Düşüncelerinin, tarzının ve davranışlarının kendisine uzak olduğunu düşünmektedir. Erkek (P6), özdeşleşme bağlamında karakteri eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), Behzat'ı kendisine yakın bulmadığını, kendisinin insanlara olan yaklaşımının ve davranışlarının farklı olduğunu dile getirmektedir. Kadın (P7), Behzat Ç.'yi kendisine yakın bulmamakta, özdeşleşme bağlamında kahramanı eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat'ı kendisine yakın bulmakta, onun doğal, güvenilir olduğunu ve işini iyi yaptığını düşünmektedir. Erkek (P8), Behzat Ç.'yi özdeşleşme bağlamında egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ı kendisine tamamen ters bulduğunu, hayata bakışı, insanlara olan davranışları ile kendisine aykırı bir karakter olduğunu dile getirmektedir. Kadın (P9), Behzat Ç.'yi kendisine yakın bulmamakta, özdeşleşme bağlamında eleştirel okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın kişiliği, davranışları, konuşması, doğallığı, korumacı tavrı, kadınlara karşı utangaç duruşu, asi oluşu ve bunun gibi kodlarından ötürü Behzat'ı kendisine yakın bulmaktadır. Erkek (P10), Behzat Ç.'yi kendisine yakın bulmakta, özdeşleşme bağlamında egemen okumaktadır (MYS 13).

Erkek (P6), Behzat gibi bir başkomiser olmak istemediğini, hem meslek olarak polisliğin zor olduğunu hem de Behzat'ın zor bir kişilik olduğunu, hayatı kendisine zorlaştırmak istemediğini ileri sürmektedir. Erkek (P6), Behzat'ın başkomiserlik kodunu eleştirel okumaktadır. Kadın (P7), Behzat gibi bir başkomiser olmak istemediğini ileri sürmekte, kişilik olarak kendisine tamamen ters bir kişiliğe, yapıya sahip olduğunu düşünmektedir. Kadın (P7), Behzat'ın başkomiserlik kodunu eleştirel okumaktadır. Erkek (P8), Behzat gibi bir başkomiser olmak istediğini; çünkü onun emirlere boyun eğmeyen, kendi doğrularının peşinden giden bir karakter olduğunu ve işini iyi yaptığını düşünmektedir. Erkek (P8), Behzat'ın başkomiserlik kodunu egemen okumaktadır. Kadın (P9), Behzat'ın işinde başarılı olduğunu bu bakımdan ona benzemek istediğini; fakat kişilik, duruş ve tarz olarak kesinlikle benzemek istemediğini ileri sürmektedir. Kadın (P9), Behzat'ın başkomiserlik kodunu tartışmalı okumaktadır. Erkek (P10), Behzat'ın kendi sağduyusu ile hareket ettiğini, vicdanını dinlediğini ve zaman zaman da sistemi sorgulayan bir başkomiser görünümünde olduğunu, kendisinin ise adalete, kanunlara pek güvenmediğini bu şekilde aralarında bir özdeşlik kurduğunu dile getirmektedir. Erkek (P10), Behzat'ın başkomiserlik kodunu egemen okumaktadır (MYS 14).

Değerlendirme ve sonuç

Popüler kültür ürünü olarak polisiye bir medya metni olan Behzat Ç. bu çalışmada kodlama-kodaçıklama modeli kullanılarak temsil ve özdeşlik bağlamında incelenmiştir. Bu çalışma niteliksel bir çalışma olup, Kültürel Çalışmalar bağlamında metin analizi yapıldıktan sonra, yarı yapılandırılmış sorular ekseninde izleyicilerle derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak izleyici okuması gerçekleştirilmiştir. Metin analizi ve izleyici okuması Stuart Hall'ün kodlama ve kodaçıklama modeline dayanılarak yapılmıştır. Bu çalışma göstermiştir ki kahraman konumundaki Behzat Ç. ile aynı mesleği icra etmiş ve halen etmekte olan izleyiciler, aynı medya metnini farklı okumaktadır/alımlamaktadır. Bu farklı okumalara karşın kahramana ait bazı kodlar ise bu izleyiciler tarafından aynı doğrultuda alımlanmaktadır.

Dizi-metni izleyen 10 alımlayıcı polis, metni genellikle eleştirel okumuştur ve bu bağlamda kahramanla herhangi bir özdeşlik kuramamıştır. Fakat görüşülen izleyiciler zaman zaman metni hem egemen hem de tartışmalı da okumuştur. Bu bağlamda izleyicilerin kahramanla özdeşlik kurdukları noktalar da vardır. Görüşme yapılan ilk alımlayıcılar (P1-P2-P3-P4-P5); başkomiserlik, erkeklik temsili, kahramanın iş arkadaşları ile olan ilişkileri, Behzat Ç. gibi bir başkomiser olmak gibi bazı kahramanlık kodlarını tartışmalı okumuşlardır. Kahramanın giyim tarzı, meyhaneye, pavyona gitmesi ve alkol tüketmesi gibi kahramanlık kodlarını egemen okumuşlardır. Kahramanın amirleri ile olan ilişkilerini, şiddet kullanmasını, erkeklik hallerini, babalık ve kardeşlik temsili ise eleştirel okumuşlardır. Değerlendirme yapıldığı zaman ilk grup metni büyük ölçüde eleştirel okumuştur. Bu nedenle ilk grubun kahramanla tam anlamıyla bir özdeşlik kuramadığı tespit edilmiştir.

Derinlemesine görüşme yapılan diğer alımlayıcılar (P6-P7-P8-P9-P10) ilk gruptakiler gibi ele alınan medya metnini bazen egemen, bazen de eleştirel okumuşlardır. Kahramanlık kodlarını tartışmalı okuma çok fazla olmamıştır. Kahramanın başkomiserlik temsili, şiddet kullanımı, giyim kuşamı, kardeş temsili, meyhaneye, pavyona gitmesi ve alkol tüketmesi gibi kodları alımlayıcılar tarafından egemen okunmuştur. Kahramanın amirlerle olan ilişkisi, erkeklik temsili, dili/konuşma biçimi, babalık temsili, iş arkadaşları ile olan ilişkileri gibi kodları eleştirel okunmuştur. Genel anlamda kahramanlık kodları eleştirel okunmaya tabi tutulmuştur. Bu nedenle ikinci grupta kahramanla tam anlamıyla bir özdeşlik kuramamıştır.

Behzat Ç. adlı popüler medya metni geleneksel kodlarla birlikte izleyicinin çok fazla alışık olmadığı eleştirel kodlarla da inşa edilmiştir. Her iki grubun dizi-metni ve kahramanı genel itibarıyla eleştirel okumasının altında, Behzat Ç.'nin keskin eleştirel kodlarla kodlanmış olmasının yattığı tespit edilmiştir. İki grup büyük ölçüde metni tartışmalı okumamıştır; çünkü Behzat'ın iyi özelliklerini gölgede bırakacak çok daha kötü özelliklerinin varlığı izleyicileri rahatsız etmektedir. Behzat Ç.'nin geleneksel kodlardan ziyade eleştirel kodlarla inşa edilmesi, özdeşliği büyük ölçüde kırmıştır. Bu çalışmada, izleyicinin geleneksel kodların dışına çıkılarak inşa edilen bir kahramanla özdeşlik kurmakta zorluk çektiği görülmüştür. İzleyicinin büyük ölçüde bilindik kalıplarla inşa edilen bir kahraman görmek istediği tespit edilmiştir.

Çalışma göstermiştir ki bu medya metni çok anlamlı bir okumaya olanak sağlamaktadır. İzleyiciler kendi kültürel sermayelerine ve art alanlarına göre kahramanlık kodlarına farklı bakış açıları getirmektedir. Bu çalışmadan da hareketle söylenecek olursa popüler medya ürünleri, çok anlamlı bir yapıya sahiptir ve izleyiciler tarafından her zaman için çoklu okunabilme potansiyeline sahiptir.

Kaynakça

- Barker, Chris (2012) *Cultural Studies: Theory and Practice*. London: Sage Publications.
- Büker, Seçil; Özsoy, Aydan (2009) *Gönülden Gönüle Mevlana İmgesi: Mevlana Üzerine Bir Alımlama Çalışması*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Dağtaş, Banu (2003) *Reklamı Okumak*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Erdoğan, İrfan, Alemdar, Korkmaz (2005) *Öteki Kuram: Kitle İletişim Kuram ve Araştırmalarının Tarihsel ve Eleştirel Bir Değerlendirmesi*. Ankara: Erk Yayınevi.

- Hall, Stuart (1980) Encoding/Decoding. *Culture, Media, Language: Working Papers in Cultural Studies, 1972-79*, Ed. by S. Hall, D. Hobson, A. Lowe and P. Willis, pp. 117-128. London: Hutchinson in Association with the Centre for Contemporary Cultural Studies.
- Hartley, John (2003) *A Short History of Cultural Studies*. London: Sage.
- Hoggart, Richard (1998) *The Uses of Literacy*. Transaction Publishers.
- Holub, Robert C. (1990) *Reception Theory: A Critical Introduction*. Routledge.
- Kıran, Zeynel; Kıran, Ayşe (2007) *Yazınsal Okuma Süreçleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kula D., Nesrin (2007) Elazığ'da Kurtlar Vadisi Dizisinin Alınlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2: 251-266.
- Özsoy, Aydan (2011) *Televizyon ve İzleyici: Türkiye'de Dönüşen Televizyon Kültürü ve İzleyici*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Serbes, Emrah (2008) *Son Hafriyat Bir Ankara Polisiyesi*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Serbes, Emrah (2006) *Her Temas İz Bırakır Bir Ankara Polisiyesi*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Smith, Philip (2001) *Kültürel Kuram*. İstanbul: Babil Yayınları.
- Aydın, Oya (2007) Alımlama Araştırmaları ve Kültürel Çalışmalar Geleneğinin Katkısı. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (11): 119-131.
- Turner, Graeme (2003) *British Cultural Studies*. London: Routledge.
- Türkoğlu, Nurçay (2004) *İletişim Bilimlerinden Kültürel Çalışmalara Toplumsal İletişim Tanımlar, Kavramlar, Tartışmalar*. İstanbul: Babil Yayınları.
- Yaylagül, Levent (2008) *Kitle İletişim Kuramları: Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar*. Ankara: Dipnot Yayınları.
- Wallerstein, Immanuel (2000) *Bildiğimiz Dünyanın Sonu*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Williams, Raymond (1983) *Culture and Society 1780-1950*. Columbia University Press.

Ek: İzleyici araştırma soruları

Kişiye yönelik sorular (KYS)

- 1.Kaç yaşındasınız?
- 2.Mesleğiniz?
- 3.Eviniz kira mı yoksa kendinizin mi?
- 4.Hangi semtte oturuyorsunuz?

Behzat Ç. anlatısına (metne) yönelik sorular (MYS)

- 1.Televizyonda en sık seyrettiğiniz program türleri nelerdir?
- 2.Behzat Ç. adlı diziyi seyrettiniz mi? Hangi sıklıkla?
- 3.Behzat Ç. sizce nasıl bir başkomiserdir? Siz olsanız nasıl bir başkomiser olurdunuz?
- 4.Behzat Ç.'nin amirleri ile ilişkileri hakkında ne düşünüyorsunuz? Siz olsanız amirlerinizle ilişkilerinizi nasıl kurardınız?
- 5.Behzat Ç.'nin sorgu sırasında sıklıkla şiddete başvurması hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 6.Behzat Ç. sizce nasıl bir erkektir? Behzat Ç. gibi bir erkek profili çizmek ister miydiniz? Neden?
- 7.Behzat Ç.'nin dilini/konuşmasını nasıl buluyorsunuz? Siz bir başkomiser olsanız nasıl konuşurdunuz?
- 8.Bir başkomiser olarak Behzat Ç. nasıl giyinmektedir? Siz olsanız nasıl giyinirdiniz?
- 9.Behzat Ç. sizce nasıl bir babadır? Behzat Ç. gibi bir baba olmak ister miydiniz? Neden?
10. Behzat Ç. sizce nasıl bir kardeştir? Behzat Ç. gibi bir kardeş olmak ister miydiniz? Neden?
11. Behzat Ç.'nin iş arkadaşlarına olan davranışı sizce nasıldır?
- 12.Behzat Ç.'nin sıklıkla meyhaneye, pavyona gitmesi ve alkol tüketmesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Siz bir başkomiser olsanız nasıl davranırdınız?
13. Behzat Ç.'yi kendinize yakın buluyor musunuz? Neden?
14. Behzat Ç. gibi bir başkomiser olmak ister miydiniz? Neden?